

ДЪРЖАВАТА НА БЪДЕЩЕТО

Клас: 4. ____

Име: _____

Дата: _____

Прочетете допълнителния материал, за да разберете как Княжество България е създала своите закони. Представете си, че вие сте лидерите на нова държава. Отговорете на въпросите.

- Как ще се казва вашата държава?

 _____

По какъв начин ще въведете законите?

(Сами ли ще ги измислите или ще питате хората?)

 _____
_____
_____

Как ще се управлява вашата държава?

(Сами ли ще управлявате или хората ще избират свои представители?)

 _____
_____
_____

Какви права ще имат гражданите?

Напишете поне три важни права.

 _____
_____
_____

Търновската конституция: Нашата първа книга със закони

След Освобождението, през **1879 г.**, България трябвало да създаде свои правила, за да стане модерна държава. Във **Велико Търново** се събират важни хора от цялата страна (наречени още народни представители), за да напишат първия и най-важен закон на държавата – **Търновската конституция**. Тя е наречена основен закон, защото всички останали закони се подчиняват на нея. Тя е като сърцето на държавата, което гарантира, че всички са равни и свободни.

Видове управление: Как се управляват държавите?

През историята държавите са се управлявали по различни начини. Ето два от тях:

- **Монархия** (само един човек управлява): Владетелят взема всички решения сам и може да управлява както си поиска. Той решава какви ще са законите, той управлява и той определя наказанията при нарушения. Гражданите нямат много права. Тронът се унаследява.
- **Демокрация** (управление на народа): Народите сами избират своите управници чрез **избори**. Всички граждани имат **права** и могат да изразяват мнението си. Управлението е разделено на власти:
  - **Законодателна власт:** осъществява се от Народно събрание - предлага, обсъжда и приема законите.
  - **Изпълнителна власт:** Министерски съвет - изпълнява законите.
  - **Съдебна власт:** Съд - защитава правата на гражданите и държавата.

Правата, дадени от Търновската конституция

Търновската конституция е много модерна за своето време, защото дава на българските граждани важни права:

- **Право на избор:** Гражданите имат право да избират свои представители в Народното събрание.
- **Свобода на словото и печата:** Хората могат да казват и пишат какво мислят, без да се страхуват.
- **Равенство пред закона:** Всички са равни пред закона, без значение кои са и какво притежават.
- **Неприкосновеност на собствеността:** Никой не може да отнеме това, което притежавате (напр. къща или земя).

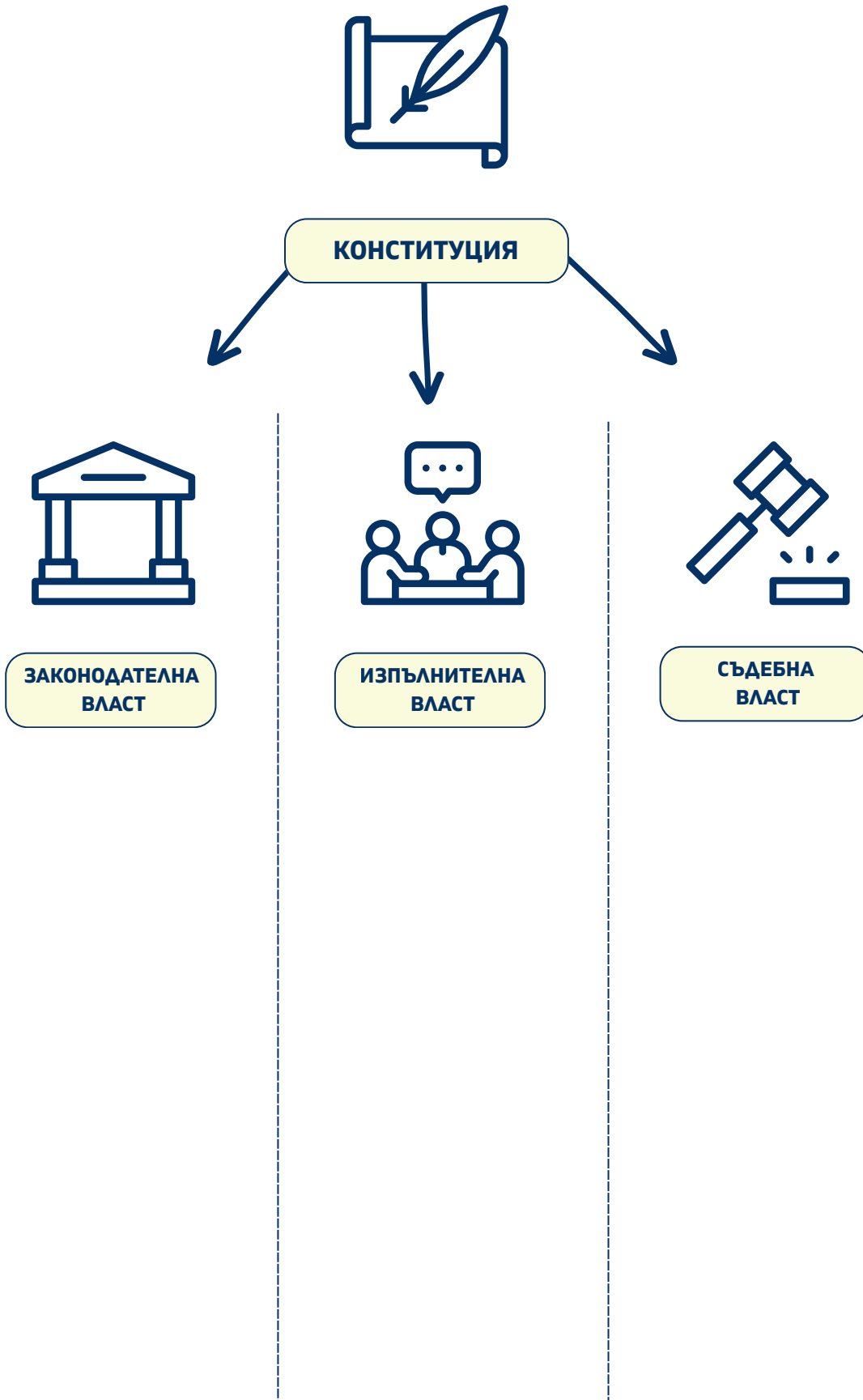

РАЗДЕЛЯНЕ НА ВЛАСТТА

Клас: 4. ___

Име: _____

Дата: _____

- **Законодателна власт (Народното събрание):**

Писане на закони, които да подобрят живота в държавата.

Обсъждане и приемане на държавния бюджет.

Гласуване на важни решения.

Избиране на хора, които да управляват.

- **Изпълнителна власт (Министерският съвет):**

Построяване на нови пътища и училища.

Осигуряване на ред и сигурност в страната.

Събиране на данъци от гражданите.

Изпълнение на законите, приети от Народното събрание.

- **Съдебна власт (Съдът):**

Наказване на хора, които нарушават законите.

Решаване на спорове между гражданите.

Защита на правата на гражданите.

ЛИСТЧЕТА ЗА ЗАЛЕПЯНЕ

Всяко едно от изреченията трябва да е направено като отделно листче за залепване в работния лист.

Писане на закони, които да подобрят живота в държавата.

Построяване на нови пътища и училища.

Обсъждане и приемане на държавния бюджет.

Наказване на хора, които нарушават законите.

Осигуряване на ред и сигурност в страната.

Изпълнение на законите, приети от Народното събрание.

Гласуване на важни решения.

Решаване на спорове между гражданите.

Събиране на данъци от гражданите.

Защита на правата на гражданите.

Избиране на хора, които да управляват.

ИЗПЪЛНИТЕЛНА ВЛАСТ
(Министерският съвет)

ЗАКОНОДАТЕЛНА ВЛАСТ

(Народното събрание)

СЪДЕБНА ВЛАСТ

(Съгът)

ЛОВЦИ НА ПРАВА

Клас: 4. ____

Име: _____

Дата: _____

Намерете гумите и изразите. Допишете изреченията свързани с тях.

- **Търновска конституция** - Приета през _____ г. в град _____.
- **Основен закон** - Търновската конституция е наречена основен закон, защото _____.
- **Демокрация** - При демокрацията можеш да станеш държавен глава, ако _____.
- **Свобода на словото** - Свободата на словото е право, което позволява на хората да _____.
- **Равенство пред закона** - Всички са равни пред закона, без _____.
- **Народно събрание** - Народното събрание _____, _____ и _____ законите.

НАШИТЕ ПРАВА

Клас: 4. ____

Име: _____

Дата: _____

Упражнение 1. Защо Търновската конституция е толкова важна?

Помисли и напиши кога е създадена и приета Търновската конституция и защо е толкова важна за България. Защо я наричаме „основен закон“?

Упражнение 2. Кои са нашите права?

Прочети внимателно твърденията по-долу. Отбележи с отметка (✓) само онези, които са наши права, дадени ни от Конституцията.

- Право да си купиш сладолед.
- Право да изразяваш свободно своето мнение.
- Право да гласуваш на избори, за да избереш своите управници.
- Право да поддържаш стаята си чиста.
- Право да пътуваш.
- Право да имаш собственост (напр. къща или земя).
- Право да се събираш с приятели.
- Право да не учиш уроците си.

САМООЦЕНКА

Как се справи с този лист?

